DOCUMENTE DIN ARHIVA CORNELIU ZELEA CODREANU

I

V. Roncea, Gh. Buzatu

OPERA OMNIA

TIPO MOLDOVA

DOCUMENTE DIN ARHIVA CORNELIU ZELEA CODREANU

- I –

EDITATE
DE
VICTOR RONCEA
PENTRU
CIVIC MEDIA

ÎN COLABORARE CU
GH. BUZATU

TIPO MOLDOVA

AVERTISMENT

A SOSIT momentul – precizam în 2011, prefaţând pentru Editura Tipo Moldova (Colecţia „Opera Omnia”) volumul ***Pentru legionari***, I, semnat de Corneliu Zelea Codreanu - ca, lăsând deoparte toate calculele şi jocurile politice, toate schemele savante, în esenţa lor pseudoştiinţifice, toate tentativele disperate ale unei „societăţi civile” compromisă de-a mai lustrui ce-i posibil, să lăsăm în sfârşit ca problemele trecutului să fie dezbătute prioritar de **istorici**. De acei care au operă şi care au dovedit că ştiu ce înseamnă a munci în biblioteci şi arhive, române ori străine, care ne-au oferit descoperiri relevante, care cunosc ce înseamnă a purta un dialog ştiinţific, în spiritul unui clasic adagiu - ***sine ira et studio***!

Trebuie să fim pregătiţi din start de surprize peste măsură şi chiar ilogice, tot astfel după cum nu avem să nu ignorăm recunoaşterile ce se impun la adresa orişicui ori despre orişice. În această privinţă, nu demult, Nicolae Breban observa cu deplină îndreptăţire în excelenta-i ***Istorie dramatică a prezentului. Aventurierii politicii româneşti*** (Bucureşti, Editura Muzeului Literaturii Române, 2010, p. 239): *„Cum să înţelegem istoria dacă excludem din seria amplă şi întortocheată a evenimentelor pe care le-a trăit naţiunea noastră unele segmente ample şi extraordinar de dramatice, de expresive, care ar trebui privite azi cu o anume răceală (poate şi curaj!) şi refuzăm să le acceptăm <<ca atare>>, adică aparţinând şi reprezentând nu numai <<ceea ce am fost>>, dar şi <<ceea ce suntem>> ...”*

În urmă cu exact zece ani, deschideam, tot cu un *Avertisment*, ediţia a X-a a volumului ***Pentru legionari***. Care ediţie (Bucureşti, Editura Majadahonda, 2001, 406 p. + ilustraţii inedite), precum şi precedentele, s-a dovedit – fără false pretenţii – una de succes, tirajul epuizându-se fără dificultate, fără probleme. Dintr-un alt unghi însă faptul era surprinzător, de vreme ce după atâtea decenii scurse în urma şi în umbra nenorocitului act de la 23 august 1944, toate scrierile şi materialele purtând semnătura lui **Corneliu Zelea Codreanu**, iar nu în mod special amintirile sale neterminate, în privinţa cărora inegalabilul Nicolae Iorga a exprimat, în capodopera sa *Istoria Românilor* (vol. X, 1939), serioase dubii

şi grave rezerve, au fost declarate în mod oficial **„interzise"**. Contravenţiile fiind, evident, pedepsite cu ani grei de temniţă. Şi totuşi – ce cruntă ironie a istoriei! - în prezent toate lucrările fostului **Căpitan**, deci inclusiv ***Pentru legionari***, circulă în deplină libertate, sunt examinate şi comentate în cadrul unor simpozioane interne sau internaţionale, iar, de dată recentă, pot fi consultate inclusiv pe … Internet (cf. www.fgmanu.ro/carti/1/capitol-30-42k).

O constatare în plus se impune despre toate scrierile lui C. Z. Codreanu, dar mai cu seamă despre ***Pentru legionari***, editat recent de Tipo Moldova în copie anastatică, după ediţia princeps – Editura „Totul pentru Ţară", Sibiu, 1936 (Tipografia Vestemean). Volumul a apărut în colecţia „OPERA OMNIA" (2011), ceea ce presupunea că aveam în proiectul de tipăriri şi restul scrierilor **Căpitanului**, edite sau inedite, câte vom fi identificat. După cum, în mod cu totul special, editarea **documentelor de arhivă.** Sub acest raport, se impune să avertizăm cititorul în privinţa intervenţiei unui eveniment editorial de excepţie – apariţia celui dintâi volum şi în condiţii grafice remarcabile a monumentalei ***Cărţi a Căpitanului Corneliu Zelea Codreanu*** (Bucureşti, Editura Politică a Mişcării Conservatoare, 2008, 835 pagini), îngrijită de d-nii Mugur Vasiliu şi Eleodorus Enăchescu. De data aceasta, graţie d-lui Victor Roncea, publicist binecunoscut şi îngrijitor al cunoscutului ***Ziarişti Online****,* care a beneficiat de tot concursul **C.N.S.A.S.** – ului, îndeosebi al d-lui prof. dr. Silviu Moldoveanu, avem acum la dispoziţie mai multe mii de documente, în majoritate inedite, despre Mişcarea Legionară şi activitatea lui C. Z. Codreanu[1], în chip concret a majorităţii liderilor legionari.

Nu putem neglija că apariţiile recente – subliniam la lansarea ediţiei menţionate a volumului ***Pentru legionari***, căreia trebuie să-i adăugim acum documentele în discuţie - survin în momente semnificative. Nebănuite altcândva, dar, totuşi, sesizabile. Indivizi certaţi cu legea şi total străini de disciplina Istoriei, slujitori fideli cândva ai monstruoaselor organisme teroriste internaţionale, bântuite deopotrivă de comunism ori de nazism, de tipul ***Cominternului***, salariaţi ai serviciilor secrete din Est ori din Vest sau ai posturilor lor de radio şi agenţiilor lor de propagandă, cameleoni de profesie dispuşi azi să practice boxul, înotul şi chiar profesiile „curate" de ziarişti cinstiţi ori de … universitari sadea, reclamă azi drepturi pe care ei, în primul rând, altădată le-au batjocorit, strigă din răsputeri *fascism!* ori *comunism!*, deplâng violentarea istoriei ori abuzurile negaţionismului (în privinţa propriilor „opinii" idioate despre democraţie şi logica faptelor istorice), după ce ei singuri au sugrumat trecutul şi Adevărul, deci, acei indivizi, emit pretenţii de cenzori neînduplecaţi ori se oferă, în chip ridicol, ei înşişi drept „modele", un fel de „guru"ai vremurilor ce stau să vină …

Într-un atare context, despre **Corneliu Zelea Codreanu** (1899-1938), ucis într-un masacru antilegionar înscenat la dispoziţia regelui criminal Carol al II-lea, propaganda oficială şi lucrările uzuale „de specialitate" n-au îngăduit şi nu recomandă decât etichetele oscilând între extreme – **criminal** şi **trădător de ţară**. Într-o atare situaţie, ale represiunii roşii totale de la 1944 până în 1989 şi „democratice" ulterior, a te fi apropiat pentru studii, a-i fi înţeles şi a-i fi explicat pe **Corneliu Zelea Codreanu** şi apropiaţii săi, **Legiunea Arhanghelul Mihail** sau **Partidul Totul pentru Ţară** au fost şi rămân de neînchipuit, condiţii în care se explică de ce primele şi cele mai serioase contribuţii consacrate **Mişcării Legionare** le datorăm istoricilor străini (germani, italieni, spanioli, francezi, britanici sau americani). Revenind la *Avertismentul* menţionat din 2001, precizez că l-am desprins din ***Radiografia Dreptei Româneşti (1927-1941)***, publicată ca un efort de revenire la ordinea zilei în colaborare cu colegii mei **Corneliu Ciucanu** şi **Cristian Sandache** (Bucureşti, Editura FFPress, 1996; reeditare 2011), care în răstimp au publicat importante şi distincte

[1] În final se prezintă lista fondurilor şi dosarelor investigate (vezi).

studii sau monografii de referinţă privind fenomenul şi implicaţiile fenomenului legionar în România veacului trecut. Revenim, în context, la „beneficiul” asigurat cercetărilor relativ la istoria legionară – chiar aşa! – în urma campaniei propagandistice idioate şi predicilor antilegionare de duzină susţinute necontenit şi fără noimă de activişti fără noimă ai „cauzei”, de ieri ori de azi, dar care au acţionat mai ales sub pulpana ocupantului sovietic ori în spiritul ideologiei cominterniste, post-cominterniste şi post-comuniste, aşa precum: **M. Roller, Iosif Chişinevschi, Silviu Brucan, Ana Pauker, Valter Roman, Alexandru şi Sorin Toma, I. Ludo** ş.a., mai toţi reţinuţi de **Paul Goma** în inegalabila-i ***Săptămână Roşie (28 iunie – 3 iulie 1940) sau Basarabia şi evreii*** (ediţia a VII-a, Bacău, Editura Vicovia, 2010)[2].

În actualul context al „războiului noilor internaţionale”[3] nu-i de fel surprinzător faptul că revin în atenţia noii cenzuri post-comuniste **Corneliu Zelea Codreanu** şi **Garda de Fier**, antilegionarismul dovedindu-se – pentru a câta oară în România ultimelor opt decenii, precum în cazurile nazismului în Germania, fascismului în Italia sau franchismului în Spania – o excelentă navetă pentru îmbarcarea şi transportul tuturor celor certaţi cu Istoria, cu Lumea şi, vai, cu Dumnezeu!

Gh. Buzatu

Iaşi, 31 martie 2012

---

[2] Cf., de asemenea, Ilie Bădescu, Mihai Ungheanu, coordonatori, *Enciclopedia valorilor reprimate. Războiul împotriva culturii române. 1944-1999*, I, Bucureşti, Editura Pro-Humanitate, 2000, pp. 84; Mihai Ungheanu, *Holocaustul culturii române*, Bucureşti, Editura D.B.H., 1999, *passim*).

[3] Vezi *Enciclopedia valorilor reprimate ...*, I, p. 93-94.

Notă

Din motive lesne de înţeles, credem că se impune a fi puse la dispoziţia cititorului următoarele date privind situaţia fondurilor de documente **C. Z. Codreanu** de la Arhiva C.N.S.A.S. din Bucureşti:

Cota	Dosarul	Volumul	Total file
013207	111041	1	770
,,	,,	2	580
,,	,,	3	501
,,	,,	4	497
,,	,,	5	311
11784	110237	1	532
,,	,,	2	267
,,	,,	3	242
,,	,,	4	325
,,	,,	5	523
,,	,,	6	386
,,	,,	7	307
,,	,,	8	508
,,	,,	9	399
,,	,,	10	339
,,	,,	11	313
,,	,,	12	288
,,	,,	13	422
12784	110237	14	509
,,	,,	15	271
,,	,,	16	536
,,	,,	17	71
,,	,,	18	305
,,	,,	19	231
,,	,,	20	200
,,	,,	21	91
I – 234980	83490	vol. nr. (fără)	147

Este necesar să reţinem că în fondul investigat predomină documentele relativ la *Procesul lui C. Z. Codreanu* (vols. 1-2/11784; vols. 15-17/12784), dar şi celelalte procese, diverse dosare penale şi note informative, legăturile cu persoanele proeminente ale ML sau cu aderenţii, un dosar de presă, corespondenţa cu A. C. Cuza, acte privind perioada începuturilor (1923-1924) etc. Fotografiile reproduse mai jos cuprind în genere imagini cunoscute. Vezi şi www.ziaristionline.ro/2011/09/13/corneliu-zelea-codreanu-pentru-legionari-cu-un-avertisment-de-gheorghe-buzatu-exclusiv-ziaristi-online/ - 115k Menţionăm de asemenea că, în fiece caz, coperţile dosarelor anastatice indică cu precizie cotele şi volumele de referinţă.

DOCUMENTE DIN ARHIVA CORNELIU ZELEA CODREANU

II

V. Roncea, Gh. Buzatu

OPERA OMNIA

TIPO MOLDOVA

DOCUMENTE DIN ARHIVA CORNELIU ZELEA CODREANU
- II –

EDITATE
DE
VICTOR RONCEA
PENTRU
CIVIC MEDIA

ÎN COLABORARE CU
GH. BUZATU

TIPO MOLDOVA

Coperta: *Cristian Almăşanu*

Coordonator Colecție: Gh. Buzatu,
Membru al Academiei Oamenilor de Știință din România

Consultant editura:

Lector univ. dr. Bogdan Ştefanachi

COLECŢIA OPERA OMNIA

Proiect editorial: Roxana Alexandra Costinescu
Redactor: *Aurel Ştefanachi*

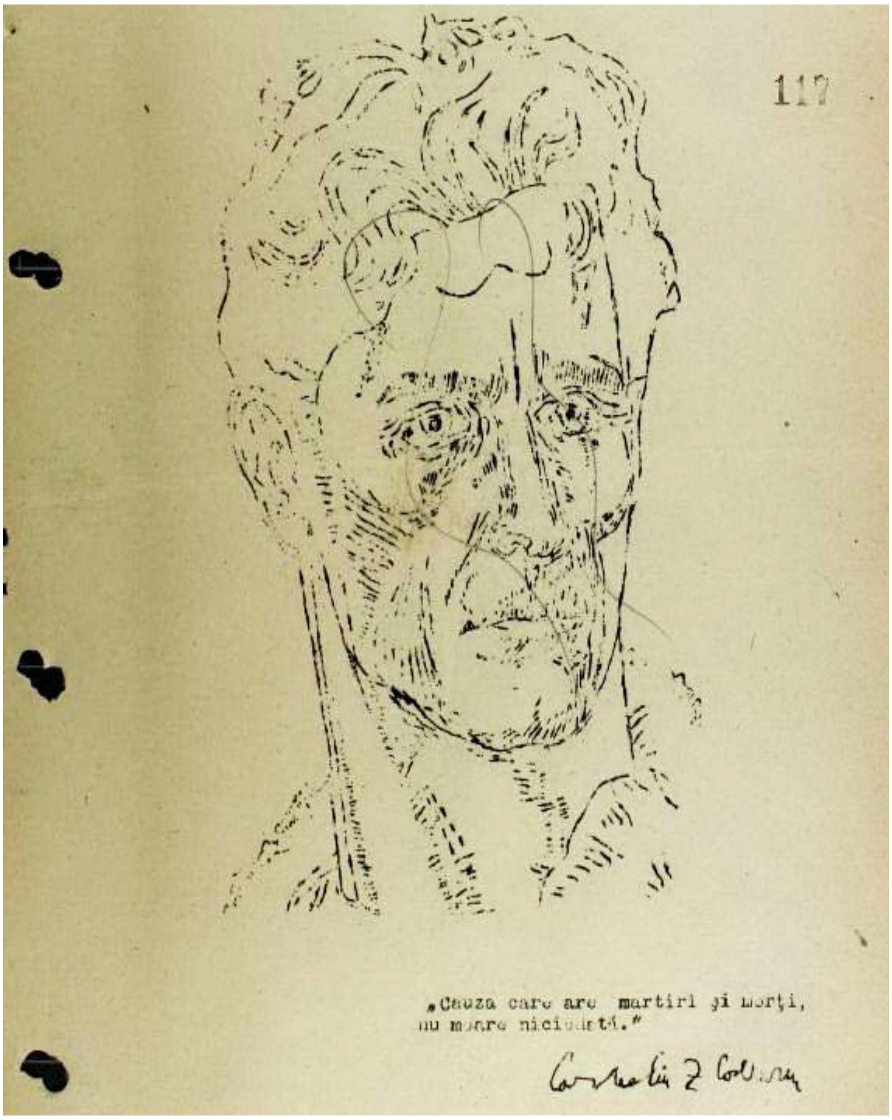
Editura Tipo Moldova este acreditată de Consiliul Naţional al Cercetării Ştiinţifice din Învăţământul Superior (C.N.C.S.I.S.) **99/2010**

Editie anastaticã

Iaşi, 2012
Printed in Romania

Tipo Moldova,
E-mail: office@tipomoldova.ro
www.tipomoldova.ro

AVERTISMENT

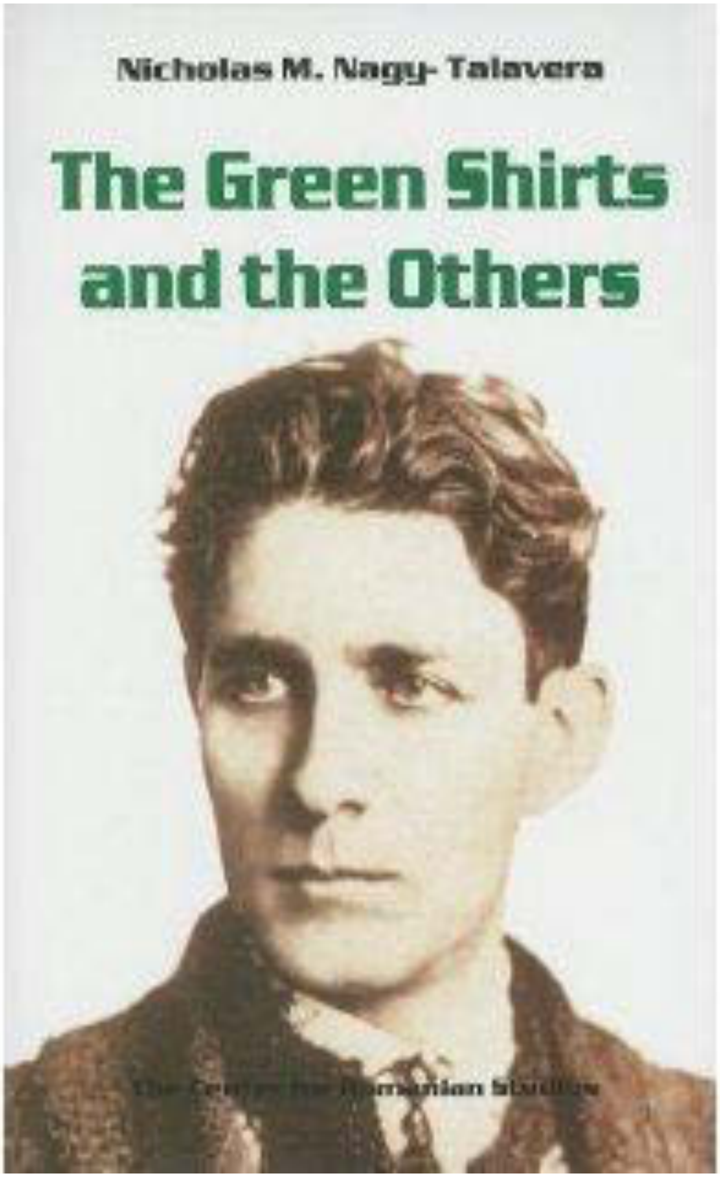

Având în vedere importanţa deosebită a cunoaşterii tuturor documentelor pentru studiul obiectiv al istoriei contemporane, continuăm publicarea documentelor aflate în **Arhiva Corneliu Zelea Codreanu**.

Din motive lesne de înţeles, credem că se impune a fi puse la dispoziţia cititorului următoarele date privind situaţia fondurilor de documente **C. Z. Codreanu** de la Arhiva C.N.S.A.S. din Bucureşti:

Cota	Dosarul	Volumul	Total file
013207	111041	1	770
,,	,,	2	580
,,	,,	3	501
,,	,,	4	497
,,	,,	5	311
11784	110237	1	532
,,	,,	2	267
,,	,,	3	242
,,	,,	4	325
,,	,,	5	523
,,	,,	6	386
,,	,,	7	307
,,	,,	8	508
,,	,,	9	399
,,	,,	10	339
,,	,,	11	313
,,	,,	12	288
,,	,,	13	422
12784	110237	14	509
,,	,,	15	271
,,	,,	16	536
,,	,,	17	71
,,	,,	18	305
,,	,,	19	231
,,	,,	20	200
,,	,,	21	91
I – 234980	83490	vol. nr. (fără)	147

Este necesar să reţinem că în fondul investigat predomină documentele relativ la *Procesul lui C. Z. Codreanu* (vols. 1-2/11784; vols. 15-17/12784), dar şi celelalte procese, diverse dosare penale şi note informative, legăturile cu persoanele proeminente ale ML sau cu aderenţii, un dosar de presă, corespondenţa cu A. C. Cuza, acte privind perioada începuturilor (1923-1924) etc. Fotografiile reproduse mai jos cuprind în genere imagini cunoscute. Vezi şi www.ziaristionline.ro/2011/09/13/corneliu-zelea-codreanu-pentru-legionari-cu-un-avertisment-de-gheorghe-buzatu-exclusiv-ziaristi-online/ - 115k Menţionăm de asemenea că, în fiece caz, coperţile dosarelor anastatice indică cu precizie cotele şi volumele de referinţă.

Nicholas M. Nagy- Talavera
The Green Shirts
and the Others

EDITURA VREMEA
ILARION ŢIU
MIŞCAREA LEGIONARĂ
după Corneliu Codreanu
DICTATURA REGALĂ
(februarie 1938-septembrie 1940)
Mecanismele schimbului de generaţie
FID
FAPTE, IDEI, DOCUMENTE

Corneliu Codreanu

ARTICLE
from the
Encyclopædia Britannica
Get involved Share

Corneliu Codreanu, in full Corneliu Zelea Codreanu (born Sept. 13, 1899, Iaşi, Rom.—died Nov. 30, 1938, near Bucharest), Romanian political agitator, founder and leader of the country's principal fascist movement, the Iron Guard.

Early exposed to anti-Semitism, Codreanu participated widely in anticommunist and anti-Semitic activities during his university years at Iaşi (1919–22). In 1922 he helped found the Association of Christian Students, which, from 1923 to 1927, he affiliated with the League of National Christian Defense (LANC), headed by the anti-Semitic university professor A.C. Cuza. Codreanu was arrested and imprisoned in 1923 for threatening to kill “traitors”; arrested again on a murder charge in 1925, he was acquitted. In 1927 he broke with LANC to form his Legion of the Archangel Michael, which later called itself the Legion or Legionary Movement. He also established a military wing within this group called the Iron Guard (1930), the name which outsiders would eventually apply to the movement at large. In this movement against communism and Jewry, Codreanu built a mystical religious fervour and instilled in it a particular idealism that appealed to certain younger intellectuals. Despite official persecution and its own terror tactics, the Guard—now renamed the All for the Fatherland Party—had by 1937 become the third largest party in the state; but its electoral successes moved the dictatorial king Carol II to dissolve it (January 1938) and imprison Codreanu (April 1938). On Nov. 30, 1938, while in transit between prisons, he and 13 of his associates were first garroted and then shot, supposedly while trying to escape.

LINKS
Related Articles

DOCUMENTE DIN ARHIVA CORNELIU ZELEA CODREANU III

V. Roncea, Gh. Buzatu

OPERA OMNIA

TIPO MOLDOVA

DOCUMENTE DIN ARHIVA CORNELIU ZELEA CODREANU

- III -

EDITATE
DE
VICTOR RONCEA
PENTRU
CIVIC MEDIA

ÎN COLABORARE CU
GH. BUZATU

TIPO MOLDOVA

Coperta: *Cristian Almăşanu*

Coordonator Colecție: Gh. Buzatu,
Membru al Academiei Oamenilor de Știință din România

Consultant editura:

Lector univ. dr. Bogdan Ştefanachi

COLECŢIA OPERA OMNIA

Proiect editorial: Roxana Alexandra Costinescu
Redactor: *Aurel Ştefanachi*

Editura Tipo Moldova este acreditată de Consiliul Naţional al Cercetării Ştiinţifice din Învăţământul Superior (C.N.C.S.I.S.) **99/2010**

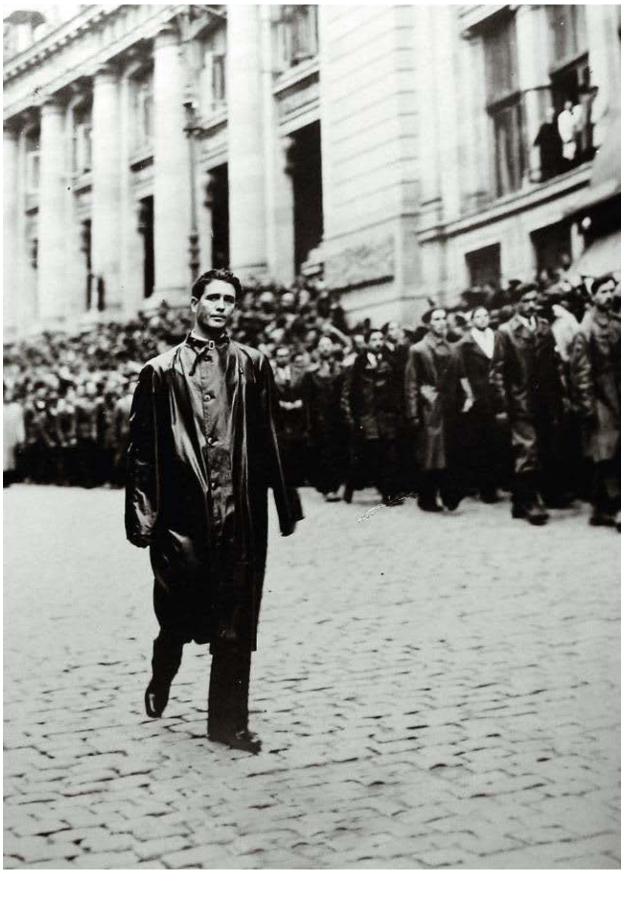
Editie anastaticã

Iaşi, 2012
Printed in Romania

Tipo Moldova,
E-mail: office@tipomoldova.ro
www.tipomoldova.ro

AVERTISMENT

În 1996, în *Radiografia Dreptei Româneşti (1927-1941)*, realizată în colaborare cu Corneliu Ciucanu şi Cristian Sandache[1], am consacrat lui **Corneliu Zelea Codreanu** mai multe pagini consistente, pe măsură rolului şi locului său în istoricul Mişcării Legionare şi în evoluţia României contemporane[2]. Paginile, cuprinzând şi bibliografia lucrărilor lui Codreanu, precum şi unele dintre cărţile şi studiile ce-i fuseseră consacrate, nu au fost pe placul unora dintre culturnicii pripăşiţi, deşi am apelat la atâtea argumente forte[3]. Între altele, la opiniile unor reputaţi istorici români şi străini, precum, în ordine, Florin Constantiniu sau Andreas Hillgruber, Martin Broszat, Ernst Nolte, Keith Hitchins, Nicholas M. Nagy-Talavera, Armin Heinen, Francisco Veiga ş.a..

[1] Bucureşti, Editura FF Press, 1996, 426 p.; ediţia a II-a anastatică, Iaşi, Editura Tipo Moldova, 2010, 423 p. – anexă (Colecţia „Opera Omnia”).

[2] *Ibidem,* pp. 83-91.

[3] Cf. bibliografia, pp. 12-50.

Lui Francisco Veiga, şi nu numai, îi datoram unele recunoaşteri de esenţă care trebuie să se afle în atenţia specialiştilor: „ … Mişcarea Legionară nu a fost niciodată o transpunere întocmai a modelelor fasciste străine şi în aceasta constă superioritatea ei asupra unor copii atât de grosolane […] Codreanu şi ai săi şi-au dezvoltat propriile discursuri, intim legate de cultura română, în general, atât la sate cât şi la oraşe, şi întotdeauna au datorat mult unor importante curente şi figuri ale intelectualităţii. Mişcându-se într-o lume de profesori, studenţi şi burghezie de studii, ei au avut grijă să arate clar pe cine considerau inspiratorii multora dintre acţiunile lor”[4].

La rândul său, Nagy-Talavera insista asupra impresiilor desprinse după prima „întâlnire”, întâmplătoare, cu Codreanu: „Deodată, asupra mulţimii s-a aşternut tăcerea. Un om înalt, de o frumuseţe întunecată, îmbrăcat într-un costum naţional alb, a intrat în curte, călare pe un cal alb. S-a oprit lângă mine, şi n-am putut să văd nimic monstruos sau rău în el. Dimpotrivă. Zâmbetul lui copilăresc, sincer, radia peste mulţimea săracă, şi el părea a fi cu ea, dar, în chip misterios, şi în afara ei. Carisma nu este un termen potrivit pentru a defini forţa stranie ce emana din acest om. Era mai degrabă pur şi simplu o parte a pădurilor, a munţilor, a furtunilor de pe crestele acoperite de zăpadă ale Carpaţilor, a lacurilor şi râurilor. Aşa stătea, tăcut, în mijlocul mulţimii. Nu avea nevoie să vorbească. Tăcerea lui era elocventă; părea să fie mai puternică decât noi, mai puternică decât ordinul prefectului care interzisese cuvântarea lui. O ţărancă bătrână, cu părul alb, şi-a făcut semnul crucii pe piept şi a şoptit către noi: *Trimisul Arhanghelului Mihail!*”[5]

---

[4] Francisco Veiga, *Istoria Gărzii de Fier, 1919-1941. Mistica ultranaţionalismului,* traducere, Bucureşti, Editura Humanitas, 1993, p.163 (ediţia originală – Barcelona, 1989).

[5] Vezi “De veghe patriei”, 13.9.2011.

Notă

Având în vedere importanţa deosebită a cunoaşterii tuturor documentelor pentru studiul obiectiv al istoriei contemporane, continuăm publicarea documentelor aflate în **Arhiva Corneliu Zelea Codreanu**.

Din motive lesne de înţeles, credem că se impune a fi puse la dispoziţia cititorului următoarele date privind situaţia fondurilor de documente **C. Z. Codreanu** de la Arhiva C.N.S.A.S. din Bucureşti:

Cota	Dosarul	Volumul	Total file
013207	111041	1	770
,,	,,	2	580
,,	,,	3	501
,,	,,	4	497
,,	,,	5	311
11784	110237	1	532
,,	,,	2	267
,,	,,	3	242
,,	,,	4	325
,,	,,	5	523
,,	,,	6	386
,,	,,	7	307
,,	,,	8	508
,,	,,	9	399
,,	,,	10	339
,,	,,	11	313
,,	,,	12	288
,,	,,	13	422
12784	110237	14	509
,,	,,	15	271
,,	,,	16	536
,,	,,	17	71
,,	,,	18	305
,,	,,	19	231
,,	,,	20	200
,,	,,	21	91
I – 234980	83490	vol. nr. (fără)	147

Este necesar să reţinem că în fondul investigat predomină documentele relativ la *Procesul lui C. Z. Codreanu* (vols. 1-2/11784; vols. 15-17/12784), dar şi celelalte procese, diverse dosare penale şi note informative, legăturile cu persoanele proeminente ale ML sau cu aderenţii, un dosar de presă, corespondenţa cu A. C. Cuza, acte privind perioada începuturilor (1923-1924) etc. Fotografiile reproduse mai jos cuprind în genere imagini cunoscute. Vezi şi www.ziaristionline.ro/2011/09/13/corneliu-zelea-codreanu-pentru-legionari-cu-un-avertisment-de-gheorghe-buzatu-exclusiv-ziaristi-online/ - 115k Menţionăm de asemenea că, în fiece caz, coperţile dosarelor anastatice indică cu precizie cotele şi volumele de referinţă.

DOCUMENTE DIN ARHIVA CORNELIU ZELEA CODREANU

- IV –

EDITATE
DE
VICTOR RONCEA
PENTRU
CIVIC MEDIA

ÎN COLABORARE CU
GH. BUZATU

TIPO MOLDOVA

Coperta: *Cristian Almăşanu*

Coordonator Colecție: Gh. Buzatu,
Membru al Academiei Oamenilor de Știință din România

Consultant editura:

Lector univ. dr. Bogdan Ştefanachi

COLECŢIA OPERA OMNIA

Proiect editorial: Roxana Alexandra Costinescu
Redactor: *Aurel Ştefanachi*

Editura Tipo Moldova este acreditată de Consiliul Naţional al
Cercetării Ştiinţifice din Învăţământul Superior (C.N.C.S.I.S.) **99/2010**

Editie anastaticã

Iaşi, 2012
Printed in Romania

Tipo Moldova,
E-mail: office@tipomoldova.ro
www.tipomoldova.ro

ARGUMENT

„ …Codreanu a făcut din mine
un fanatic român. Cât timp judec în istorie
– iar nu în absolut – nu pot gândi nimic
fără să ţin seama de neamul meu”.

(**Mircea Eliade**, *Jurnalul portughez)*

Personalitate marcantă a curentului naţional-creştin interbelic şi fondatorul Legiunii Arhanghelul Mihail, Corneliu Zelea Codreanu a fost şi, din păcate, rămâne încă un personaj defăimat, reprimat, ignorat în ultimii 80 de ani de istorici, şi nu numai.

Azi ca şi ieri o serie de auto-proclamaţi „specialişti”, lansaţi/acreditaţi directori ori prezidenţi ai unor institute ori „comitete şi comiţii” de „studiu şi investigare” prin oculte şi vinovate legături cu diverse Servicii şi Centre de putere, influenţează, cenzurează, deturnează şi, în consecinţă, schimonosesc Istoria însăşi. Aşa cum ieri curentul naţional-creştin era tratat în cheie marxistă, combătut vehement cu „mânie proletară”, tot aşa astăzi, în noul registru „democratic” post-comunist, acelaşi fenomen este fals interpretat, stigmatizat în maniera reducţionistă a „corectitudinii politice”, omniprezente şi omnipotente, din păcate, în societatea românească actuală.

Radiografia evoluţiei societăţii româneşti de la 1848 la 1948 ne indică faptul că **instaurarea comunismului în România** a reprezentat un moment de fractură care – în sensul teoretizărilor lui Vilfredo Pareto – a stopat procesul gradual al circulaţiei elitelor. Evoluţia firească a societăţii româneşti a fost în chip brutal întreruptă de comunism, care a lichidat vechea elită cultural-politică şi economică a ţării şi a impus o **pseudo-elită** ce s-a instaurat şi regenerat în temeiul unor criterii ale unui „nou” sistem de valori, pe care îl putem caracteriza drept **antisistem de selecţie**. Pe fondul trădării Occidentului faţă de ţările Europei Est-Centrale, după 1944-1945, în România acest proces s-a produs în condiţii mult mai dure decât în alte ţări rămase dincoace de *Cortina de Fier* a lui Stalin.

"Execuţia celor 100 000 de oameni care, în pofida păcatelor lor, alcătuiseră fenomenul românesc"[1], după cum consemna Mircea Eliade în *Jurnalul portughez,* s-a făcut prin teroare şi abuz, iar cei care au iniţiat şi organizat acest sistem samavolnic împotriva semenilor poartă încă stigmatul „păcatului lui Cain". Într-un sens mai larg, pseudo-elita de după 1944-1945, formată la şcoala violenţei, crimei şi trădării, a purtat cu sine, după cum s-a observat cu justificat temei de specialişti, în toată perioada totalitară, **blestemul** victimelor comunismului, al celor torturaţi şi asasinaţi în temniţele regimului din 1945-1989.

Oricând în „obsedantul deceniu", numele lui Corneliu Z. Codreanu era rostit cu teamă, deoarece putea să determine automat aplicarea etichetei infamante de „legionar", care atrăgea, totodată, ani grei de detenţie politică, izolarea, epurarea sau chiar moartea. După 1990, istoricii, sociologii, analiştii politici interesaţi, sub aspect ştiinţific, de C. Z. Codreanu şi Mişcarea Legionară, sunt catalogaţi invariabil drept fascişti, retrograzi, revizionişti. Obsedaţi de „pericolul legionar", actualii „comisari" ai „politicii corecte" (precum Michael Shafir, Liviu Rotman, Radu Ioanid, Andrei Cornea, Alexandru Florian şi alţii) menţin gratuit – deşi fără de folos – angoasele remanente ale Stângii internaţionaliste şi atee. Totodată, noii „îndrumători" continuă operaţiunea de ocultare, trunchiere, masacrare a adevărului istoric în buna „tradiţie" cominternistă instituită în anii ´50 şi după de către Iosif Chişinevschi, Mihail Roller, Valter Roman, Leonte Răutu, Moses Rosen, I. Ludo, Alexandru şi Sorin Toma, Oscar Lemnaru, Ov. S. Crohmălniceanu, I. Vitner ş. a. Istoricii par timoraţi şi ocolesc discret temele care pot atrage dizgraţia noilor *directori de opinie şi conştiinţă istorică „românească"*. Excepţiile sunt rare şi, în consecinţă, onorează cu atât mai mult pe cei care s-au aplecat cu acribie, curaj şi calm asupra personalităţii lui Corneliu Codreanu, pe cât de „controversată" pe atât de fascinantă, dar şi asupra originilor, manifestărilor, evoluţiei/involuţiei Mişcării Legionare[2], definită de marele nostru istoric al

---

[1] Mircea Eliade, *Jurnalul portughez şi alte scrieri,* ediţie Sorin Alexandrescu, Florin Ţurcanu şi Mihai Zanfir, Bucureşti, Editura Humanitas, 2006, p. 200.

[2] Vezi Gh. Buzatu, Corneliu Ciucanu, Cristian Sandache, *Radiografia Dreptei Româneşti (1927- 1941),* Bucureşti, Editura FF Press, 1996, ediţia a II-a anastatică, Iaşi, Editura Tipo Moldova, 2010; Cristian Sandache, *Istorie şi biografie. Cazul Corneliu Zelea Codreanu,* Bucureşti, Editura Mica Valahie, 2005; Răzvan Codrescu, *Spiritul Dreptei,. Între tradiţie şi actualitate,* Bucureşti, Editura Anastasia, 1997; idem, *În căutarea Legiunii pierdute,* Bucureşti, Editura Vremea, 2001; Ilarion Ţiu, *Mişcarea Legionară după Corneliu Codreanu,* vol. I-II, Bucureşti, Editura Vremea, 2007; Corneliu Ciucanu, *Dreapta românească interbelică. Politică şi ideologie,* Iaşi, Editura Tipo Moldova, 2009. Dintre istoricii străini care s-au ocupat de problematica Mişcării Legionare şi de personalitatea lui Corneliu Zelea Codreanu amintim pe Ernst Nolte, *Three Faces of Fascism. Action Française. Italian Fascism. National Socialism*, New York, New American Library, 1979, XIII+699 p.; Armin Heinen, *Legiunea "Arhanghelul Mihail".Mişcare socială şi organizaţie politică. O contribuţie la problema fascismului internaţional,* traducere din germană de Cornelia şi Delia Eşianu, Bucureşti, Humanitas, pp.234-238 - ediţia originală, Armin Heinen, *Die Legion „Erzengel Michael" in Rumänien. Soziale Bewegung und politische Organisation. Ein Beitrag zum Problem des internationalen Faschismus*, München, R. Oldenbourg Verlag, 1986; Nicholas M. Nagy-Talavera, *The Green Shirts and the Others. A History of Fascism in Hungary and Romania*, Stanford, Hoover Institution Press, 1970, p. 294 - lucrarea a fost tradusă şi în româneşte, Bucureşti, Editura Hasefer, 1996; Francisco Veiga, *Istoria Gărzii de Fier. 1919-1941. Mistica ultranaţionalismului,* Bucureşti, Editura Humanitas, 1993 – ediţia originală *La mistica ultranacionalismo. Historia de la Guardia de Hierro. Rumania. 1919-1941,* Barcelona, 1989; Claudio Mutti*, Penele Arhanghelului. Intelectualii români şi Garda de Fier (Nae Ionescu, Mircea Eliade, Emil Cioran, Constantin Noica, Vasile Lovinescu),* prefaţă Philippe Baillet, traducere Florin Dumitrescu, ediţie îngrijită şi postfaţă de Răzvan Codrescu, Bucureşti, Editura Anastasia, 1997 ş.a.

religiilor, drept „singura care poate să se revendice ca mistică şi creştină, ca revoluţie spirituală ascetică, bărbătească aşa cum încă n-a cunoscut istoria Europei”[3].

În septembrie 2011, s-a republicat, în ediţie anastatică, ***Pentru legionari,*** principala lucrare semnată de Corneliu Zelea Codreanu, întemeietorul şi liderul necontestat al Mişcării Legionare, lucrare cu dublu caracter, memorialistic şi doctrinar deopotrivă. S-a utilizat ca model prima ediţie (Sibiu, Editura „Totul pentru Ţară, Tipografia Vestemean, 1936), chiar exemplarul oferit cu dedicaţie de C. Z. Codreanu poetului Aron Cotruş. Apărut la **Editura Tipo Moldova,** volumul, inclus în colecţia **„OPERA OMNIA**”, devoalează, fără urmă de echivoc, iniţiativa unui amplu proiect de reevaluare a scrierilor lui Corneliu Z. Codreanu, edite sau inedite[4].

Anul acesta, graţie efortului şi investigaţiilor depuse de binecunoscutul ziarist **Victor Roncea** în Arhiva C. N. S. A. S. din Bucureşti, au fost re-descoperite dosarele cuprinzând documentele privindu-i pe Corneliu Zelea Codreanu şi ceilalţi apropiaţi implicaţi în mişcărilor studenţeşti din perioada 1922-1923, mai apoi lideri ai Mişcării Legionare. Nominalizăm în acest cadru pe Ilie Gârneaţă, Ion I. Moţa, Radu Mironovici, Corneliu Georgescu, Tudose Popescu ş.a. Ţinute îndelung la *secret,* dosarele cu pricina au fost văzute, până în 1989, doar de lucrători ai Securităţii care, după toate probabilităţile, ţineau sub strictă supraveghere „problema legionară” şi aveau permanent „în lucru” documentele considerate … compromiţătoare ale foştilor deţinuţi politici cu trecut naţionalist-creştin.

Editate de **Victor Roncea** pentru *Civic Media,* în colaborare cu **Gh. Buzatu**, volumele I-III au apărut deja în luna aprilie 2012 la **Editura Tipo Moldova**, în colecţia **OPERA OMNIA,** cu sprijinul domnului director **Aurel Ştefanache**, recunoscut în mediile culturale şi publicistice drept un inspirat şi neobosit editor. Totodată, se impune a preciza că volumele valorificate (după cum şi cele programate) abundă în rapoarte şi note informative semnate de agenţii Siguranţei (şi nu numai), de interogatorii, rechizitorii şi depoziţii ale martorilor în contextul proceselor studenţeşti din anii '20. Cercetarea acestor dosare indică atenţia şi scrupulozitatea organelor informative româneşti asupra principalilor conducători ai studenţilor, cooptaţi în Liga Apărării Naţional-Creştine, condusă de profesorul A. C. Cuza şi viitori lideri ai Mişcării Legionare. De altfel, pentru o mai bună înţelegere a genezei, manifestărilor şi ascensiunii Dreptei interbelice se impune cunoaşterea climatului general care a permis - ba chiar a reclamat - apariţia, dezvoltarea şi radicalizarea mişcării tineretului universitar. În acest sens primele volume de documente din arhiva Corneliu Zelea Codreanu constituie un important instrument de lucru, deosebit de util cercetării, întrucât ele privesc chiar perioada mişcărilor studenţeşti, a aşa-zisului „complot studenţesc”, a constituirii L. A. N. C. şi a procesului în cazul C. Manciu.

Pentru anii 1924-1938, memorialistica legionară[5] şi publicistică de aceeaşi culoare[6] au insistat, adeseori cu lux de comentarii, asupra proceselor şi … „proceselor” în care au fost implicaţi liderii legionari, relevându-se şi blamându-se cu vehemenţă prigoana

---

[3] Mircea Eliade, *Noua aristocraţie legionară”,* în „Buna Vestire”, an I, nr. 100, din 27 iunie 1937.

[4] Vezi *Cuvânt înainte* de Gh. Buzatu, în Corneliu Zelea Codreanu, *Pentru legionari,* I, Iaşi, Editura Tipo Moldova, 2011, p. 2.

[5] Cf., mai ales, Corneliu Zelea Codreanu, *Pentru legionari,* I, pp. 212-249; Horia Sima, *Istoria Mişcării Legionare,* Timişoara, Editura Gordian, 1994, p. 21-22; Şerban Milcoveanu, *Memorii (1929-1989),* Bucureşti, 2008, *passim.* Vezi Ioan Boacă, *Bibliografie legionară,* Miami Beach, Colecţia “Omul nou”, 1993, *passim.*

[6] Vezi Horia Sima, *Antologie legionară. Opera publicistică,* vols. I-VII, îngrijitori Victor Corbuţ şi Traian Golea, Miami Beach, 1994. După cum şi în literature hagiografică – Ion Banea, *Căpitanul,* Sibiu, Editura “Totul Pentru Ţară”, 1936, p. 33 şi urm.

împotriva ML a guvernelor de la Bucureşti, a organelor judiciare şi Siguranţei. Problematica a fost tratată temeinic în literatura de specialitate (vezi, de ex., A. Heinen, N. M. Nagy-Talavera, M. Rallo, Hans Rogger şi Eugen Weber, Ioan Scurtu, Peter F. Sugar, Bela Vago, S. J. Woolf, Ilarion Ţiu, Daniel Dieaconu, Corneliu Ciucanu ş.a.). Să reţinem, în context, că s-au editat numeroase volume de documente[7]. În *Introducerea* noastră la *„Procesul” ...* din 1938 relevam sub acest aspect: *„Istoria ML constituie, probabil, nu numai unul dintre capitolele cele mai interesante ale evoluţiei României în veacul XX, ci şi unul dintre domeniile ştiinţifice ce presupune pe viitoare investigaţii de amploare în biblioteci şi arhive, obiectivitate şi curaj în abordare, perspectivă şi maximum de înţelegere în tratarea temei şi a variatelor sale aspecte, integrarea lor corectă în capitolele mai mult sau mai puţin cunoscute ale epocii contemporane pe plan naţional şi general. Binefacerile prăbuşirii regimurilor comuniste în Europa se vor resimţi indiscutabil şi pe plan istoriografic, istoricul de mâine îngăduindu-şi să renunţe la şabloane şi, dintre care, în legătură directă cu istoria ML, acela privind includerea lui C. Z. Codreanu şi a partizanilor săi într-un clan al crimei organizate este cel mai persistent*[8]. Cu acelaşi prilej, am subliniat denaturările grosolane ale istoriei contemporane a românilor, după cum şi efectele nocive ale „şcolii” fondată de M. Roller după 1947-1948 şi aflată, în bună parte, pentru unii, la „modă”, adică la mare trecere şi influenţă[9]. Volumul IV din *Documente din arhiva lui C. Z. Codreanu* îngăduie direct cititorului să ia cunoştinţă asupra proceselor antilegionare, începând cu cel desfăşurat la Turnu Severin, în mai 1925, în urma asasinării lui C. Manciu, despre care se pot afla detalii şi pe Internet (cf. http://mişcarea.net/geek/trackback,php?id=2008120607262584).

De asemenea, cititorul poate afla informaţii pe Internet şi despre rejudecarea şi anularea verdictului din 1938[10] în cazul C. Z. Codreanu în 1940 (vezi www.codreanu.ro/procesul.htm-46k).

Încheierea ce se desprinde? Între adulare şi defăimare – nu există cale de mijloc, impunându-se să triumfe **Adevărul**!

***

Publicarea *Documentelor din arhiva C. Z. Codreanu* se integrează proiectului demarat de Editura Tipo Moldova în urmă cu patru ani, când s-a iniţiat un amplu program de reeditare a operelor marilor istorici şi gânditori români - A. D. Xenopol, B. P. Haşdeu, Nicolae Iorga, Vasile Pârvan, N. Titulescu, Constantin Rădulescu-Motru, A. C. Cuza, P. P. Panaitescu, D. Ciurea, Dan Berindei, Al. Zub, Ilie Seftiuc, Ioan Scurtu, C. Buşe, G. G. Potra, Cornel M. Lungu, Sorin Liviu Damean ş.a.

În acest context trebuie subliniat faptul că apariţia volumelor de documente, în marea lor majoritate inedite, relativ la Corneliu Zelea Codreanu şi la manifestările mişcării tineretului naţionalist-creştin din România interbelică vizează şi completează – dar nu epuizează – acest proiect de excepţie vizând reevaluarea Trecutului, primenirea Prezentului, întru revelarea Adevărului istoric. Este neîndoielnic că o astfel de abordare a începuturilor şi ascensiunii Mişcării Legionare, realizată în baza documentelor din arhiva

---

[7] Vezi *Adevărul în Procesul Căpitanului,* Bucureşti, 1938; reeditare de Traian Golea, Miami Beach, 1980; Dan-Radu Vlad, ed., *Procesele lui C. Z. Codreanu,* I-II, Bucureşti, Editura Majadahonda, 1999-2000; Kurt W. Treptow, Gh. Buzatu, *“Procesul” lui C. Z. Codreanu (Mai, 1938),* ediţia a II-a anastatică, Iaşi, Editura Tipo Moldova, 2010; Ioan Scurtu, ed., *Ideologie şi formaţiuni de dreapta în România,* vols. I-VIII, Bucureşti, Editura INST, 1996-2009.

[8] Kurt W. Treptow, Gh. Buzatu, *“Procesul” ...,* p. V.

[9] *Ibidem,* pp. VI-XV.

[10] Pentru ambele situaţii cf. *infra*.

Corneliu Zelea Codreanu, certifică profesionalismul editorilor şi oferă, totodată, greutate ştiinţifică proiectului după cum şi studiilor viitoare întreprinse în temeiul lui. Mai mult, demersul editorial întăreşte pe deplin observaţia lui Vintilă Horia – fundamentată în *Intelectualii şi Mişcarea Legionară. Mari conştiinţe româneşti* (Bucureşti, Editura Fundaţiei Buna Vestire, 2000, p. 153) – cu privire la cercetarea obiectivă şi înţelegerea profundă a fenomenului legionar, în sensul că **„nici un istoric serios, care se va ocupa cu istoria secolului XX românesc, nu va putea ocoli sau ignora această extraordinară aventură spirituală pornită din străfundurile ethosului românesc"**.

Corneliu Ciucanu
Gh. Buzatu

Iaşi, 14 mai 2012

DOCUMENTE DIN ARHIVA CORNELIU ZELEA CODREANU
V

V. Roncea, Gh. Buzatu

OPERA OMNIA

TIPO MOLDOVA

DOCUMENTE DIN ARHIVA CORNELIU ZELEA CODREANU

- V -

EDITATE
DE
VICTOR RONCEA
PENTRU
CIVIC MEDIA

ÎN COLABORARE CU
GH. BUZATU

Argument

Un lucru este mai mult decât sigur, din perspectiva anilor care au trecut de la apariţia în 1948 a manualului „unic" de *Istorie* sub semnătura lui M. Roller, şi anume că acesta şi emulii săi, foşti ori actuali, dacă nu au reuşit – nici nu aveau cum, lipsindu-le personalităţile şi profesionismul - să pună bazele unei noi şcoli istoriografice, au creat în schimb din belşug *torţionari*. Şi care, în iadul sistemului concentraţionar comunist, începând cu Piteştii, au inventat şi desăvârşit în anii ´50 *reeducările* de tristă amintire.

Corneliu Zelea Codreanu la propriu-i proces, urmat de asasinare: Ianuarie 1938

Poate să apară straniu astăzi, dar, pe tema lui Corneliu Zelea Codreanu şi a Mişcării Legionare, de exemplu, *Istoria* pomenită le-a slujit nemijlocit torţionarilor drept carte de căpătâi, interogarea deţinuţilor politici internaţi în *Gulagul Roşu* desfăşurându-se – potrivit surselor[1] - după un model decupat cu fidelitate din Roller-tatăl, mai precis:

- Torţionarul: *Spune, ce ştii despre familia Codreanu?*
- Candidatul la reeducare: ... *Ştiu că ... nu avea nici un strop de sânge românesc, că, după tată, e polonez, după mamă e neamţ şi că această familie a fost o familie de criminali. Bunicul a fost pădurar şi a ucis, cu toporul, pe nu ştiu cine. Tatăl a fost profesor şi a trădat, în nu ştiu ce împrejurare, ţara. Codreanu l-a împuşcat pe Maniu. Asasinatul, prin urmare, le era în sânge şi l-au impus, ca metodă de luptă, întregii Mişcări Legionare. Dovadă, cazurile Vernichescu, I. G. Duca, Armand Călinescu, Iorga, Madgearu şi încă ale multor altora ...*

Volumul V din *Documente* ... continuă seria proceselor antilegionare (vezi, de asemenea, 011784, vols. 15-17), astfel că nu mai revenim cu detalii. Excepţie făcând „procesul" faimos al lui C. Z. Codreanu din 1938, pe care l-am încadrat, nu numaidecât noi, în seria marilor înscenări şi erori judiciare din România, aşa precum şi în cazul Mareşalului Ion Antonescu şi al colaboratorilor lui (1946), al PNŢ-ului (1947) ori al soţilor Ceauşescu (1989)[2].

---

[1] Cf. Viorel Gheorghiţă, *Et ego. Sărata – Piteşti – Gherla – Aiud. Scurtă istorie a devenirii mele,* Timişoara, Editura Marineasa, 1994, p. 163-164.

[2] Gh. Buzatu, *Mareşalul Ion Antonescu - Forţa destinului. O biografie,* Iaşi, Editura Tipo Moldova, 2012, p. 605.

Dacă revenim asupra faptelor din 1938 este pentru a reține unele personalități de excepție care au compărut ca martori ai „Căpitanului" şi calitatea depozițiilor acestora[3] – profesorii *Trăian Brăileanu, M. Manoilescu, Nichifor Crainic, Sextil Puşcariu,* dr. *I. Cantacuzino,* generalii *C. Petrovicescu* şi *M. Racoviță,* dar, mai cu seamă, *Iuliu Maniu*[4] şi general *Ion Antonescu*[5].

În ceea ce-l priveşte pe Iuliu Maniu, acesta, pentru a nu rămâne la discreția stenografului de şedință, a depus la Tribunalul Militar al Corpului de Armată II un text final al depoziției sale. Liderul PNȚ-ului a apreciat fără reticență *Garda de Fier* drept o formație „totalitară, în contra democrației, [care] este pentru un fel de dictatură"[6], ceea ce nu era cazul propriului partid; totodată, Maniu a respins deschis „ideologia şi metoda" celui acuzat, pentru martor „hotărâtoare" fiind în adoptarea marilor decizii voința națiunii, el neadmițând ca „guvernele să fie impuse țării în contra voinței naționale"[7].

Pentru generalul Ion Antonescu implicațiile prezenței sale în calitate de martor al apărării la „procesul" lui C. Z. Codreanu au fost de asemenea ample, având în vedere statutul său de militar[8] şi poziția tranşantă exprimată în sprijinul celui judecat şi, drept consecință, zvonurile care au circulat în privința participării sale la un ... „complot" al legionarilor. Aceste elemente se desprind din documentele secrete descoperite de noi în Arhivele C.N.S.A.S.-ului şi editate de noi[9]. Astfel, dispunând de un extras din dosarul Tribunalului Militar al Corpului de Armată II, Secția I, aflăm (vol. I, nr. 759 privitor pe CORNELIU Z. CODREANU, pag. 341), următorul extras dintr-un proces-verbal:

„ [...] În şedința publică de azi, 24 mai 1938, martorul Ion Antonescu, general, 56 ani, de profesiune ofițer activ, domiciliat în Bucureşti, str. Paharnicului, nr. 23, propus de apărare în procesul ce face obiectul dosarului nr. 759/1938, după ce a depus jurământul conform art. 191 din Codul Justiției Militare, îndeplinindu-se în privința lui şi formalitățile prevăzute de art. 194 din C.J.M., declară:

Din conversațiile avute cu Dl. Codreanu am constatat că nu era preocupat de venirea la putere ci de treburile Țării şi mi-a afirmat că nu este încă pregătit pentru guvernare. Convorbirea a avut loc în timpul alegerilor şi, cum mie îmi era frică de un război civil, am discutat cu Dl. Codreanu această problemă şi îmi aduc aminte că acuzatul mi-a declarat că se retrage din propagandă, iar D-lui Goga i-a declarat că se retrage din alegeri. Dacă eu observam ceva suspect la acuzat în felul că ar avea intenție de o răscoală, nu stam de vorbă. În chestia armelor am spus acuzatului să le predea autorităților militare. Acuzatul a avut o foarte frumoasă atitudine în legătură cu sentimentele naționale. Nu pot aprecia nici în bine, nici în rău Partidul Totul pentru Țară, fiind încă militar. Din elementele ce le-am avut nu pot crede că acuzatul ar putea fi capabil de trădare" (Arhiva C.N.S.A.S., vol. 34, f. 96)[10].

---

[3] Vezi Kurt W. Treptow, Gh. Buzatu, eds., *„Procesul" lui C. Z. Codreanu (Mai, 1938),* ediția a II-a anastatică, Iaşi, Editura Tipo Moldova, 2010, p. 83 şi urm.

[4] *Ibidem,* pp. 108-111, 247-251.

[5] *Ibidem,* pp. 98-100.

[6] *Ibidem,* p. 247-248.

[7] *Ibidem,* p. 251.

[8] În luna noiembrie 1938, I. Antonescu a deținut comanda Corpului Armată III Chişinău care, la 1 decembrie 1938, i-a fost retrasă, pentru a rămâne „la dispoziția" Ministerului Apărării Naționale (cf. *Mareşalii României,* Bucureşti, Editura Academiei de Înalte Studii Militare, 1999, p. 169).

[9] Apud Gh. Buzatu, *Hitler, Stalin, Antonescu,* I, Ploieşti, Mileniul III, 2005, pp. 385-389 (doc. nos. 9-17).

[10] Relativ la depoziția generalului Ion Antonescu în cursul „procesului" lui Corneliu Zelea Codreanu, la şedința din 24 mai 1938, vezi şi textul editat - Kurt W. Treptow, Gh. Buzatu, eds.,

Narodowe Archiwum Cyfrowe, sygn. 2-16305
Ion Antonescu, cel ce avea să devină distrugătorul Legiunii, și Căpitanul ei, Corneliu Z. Codreanu

Alte documente în atenţie se referă la faptul (Legiunea de Jandarmi Bălţi, nr. 1 384 din 2.XII.1938) că, după uciderea Căpitanului şi a camarazilor lui, în cercurile *Gărzii de Fier* s-ar fi lansat – potrivit unor informaţii – „noua lozincă legionară, şi anume: *A murit Căpitanul, trăiască Generalul*" (Arhiva C.N.S.A.S., vol. 34, f. 263), iar, în consecinţă, domiciliul lui Antonescu şi toate deplasările sale au fost puse sub strictă supraveghere (Arhiva C.N.S.A.S., vol. 34, ff. 264, 279). De asemenea, Inspectoratul Regional de Poliţie Bucegi semnala, la 5 decembrie 1938, că generalul ar „activa intens în Mişcarea Legionară, fiind şeful secţiunii speciale a ofiţerilor din toate armele, amici ai *Gărzii de Fier*", fiind „cel mai indicat să ia locul lui Corneliu Codreanu la conducerea *Gărzii de Fier*" (Arhiva C.N.S.A.S., vol. 34, f. 265). Mai mult decât atât, o radiotelegramă transmisă din Chişinău la 18.XII.1938 Direcţiei Generale a Poliţiei Bucureşti înştiinţa că *„a prins zvonul că generalul Antonescu ar fi arestat, iar după alții împușcat. Această de a doua versiune este dezmințită însă de către acei care vin din București"* (Arhiva C.N.S.A.S., vol. 34, f. 267). Din alte surse, se semnala, la 8.II.1939, că, *„în cercurile foștilor legionari, circulă zvonul că, prin numirea D-lui Armand Călinescu în fruntea Ministerului Apărării Naționale, se va da curs demisiei din armată a generalului Antonescu Ion, care va fi trimis într-un lagăr de concentrare"* (Arhiva C.N.S.A.S., vol. 34, f. 287). În sfârşit, la 15.III.1939, Corpul Detectivilor (Grupa I) reţinea cum că *„în cercurile ziariștilor, se discută faptul că se pregătește dosarul pentru judecarea generalului Ion Antonescu de către un Consiliu de Disciplină, numitul urmând a fi scos din cadrele active ale armatei"* (Arhiva C.N.S.A.S., vol. 34, f. 288).

„Procesul" din 1938 al lui C. Z. Codreanu, şi nu numai, oferă în continuare materiale noi de studiu şi suficiente motive de reflecţie istoricilor, îngăduindu-le concluzii ferme şi originale privind cauzele, contextul, manifestările şi, nu mai puţin, consecinţele MARILOR ERORI JUDICIARE DIN ROMÂNIA VEACULUI XX!

Gh. Buzatu

Iaşi, 2 iunie 2012

„Procesul" lui C. Z. Codreanu ..., pp. 98-100. Opinia generalului exprimată în finalul depoziţiei sale: *„Din elementele pe care le-am avut și le am, pot spune că nu poate fi acuzat* [C. Z. Codreanu] *de trădare. Generalul Antonescu nu stă de vorbă cu trădătorii"* (*ibidem*, p. 100). Mai jos, sursele materialelor din „Vouloir" – http://vouloir.hautetfort.com/archive/2010/05/19/codreanu.html, iar de pe Internet – http://ro.wikipedia.org/wiki/Corneliu_Zelea_Codreanu (2008).

Notă

Din motive lesne de înţeles, credem că se impune a fi puse la dispoziţia cititorului următoarele date privind situaţia fondurilor de documente **C. Z. Codreanu** de la Arhiva C.N.S.A.S. din Bucureşti:

Cota	Dosarul	Volumul	Total file
013207	111041	1*	770
,,	,,	2*	580
,,	,,	3*	501
,,	,,	4*	497
,,	,,	5	311
11784	110237	1	532
,,	,,	2	267
,,	,,	3	242
,,	,,	4	325
,,	,,	5	523
,,	,,	6	386
,,	,,	7	307
,,	,,	8	508
,,	,,	9	399
,,	,,	10	339
,,	,,	11	313
,,	,,	12	288
,,	,,	13	422
12784	110237	14	509
,,	,,	15	271
,,	,,	16	536
,,	,,	17	71
,,	,,	18	305
,,	,,	19	231
,,	,,	20	200
,,	,,	21	91
I – 234980	83490	vol. nr. (fără)	147

Este necesar să reţinem că în fondul investigat predomină documentele relativ la *Procesul lui C. Z. Codreanu* (vols. 1-2/11784; vols. 15-17/12784), dar şi celelalte procese, diverse dosare penale şi note informative, legăturile cu persoanele proeminente ale ML sau cu aderenţii, un dosar de presă, corespondenţa cu A. C. Cuza, acte privind perioada începuturilor (1923-1924) etc. Fotografiile reproduse cuprind în genere imagini cunoscute, după şi unele inedite. A se vedea şi www.ziaristionline.ro/2011/09/13/corneliu-zelea-codreanu-pentru-legionari-cu-un-avertisment-de-gheorghe-buzatu-exclusiv-ziaristi-online/ - 115k. Menţionăm de asemenea că, în fiece caz, coperţile dosarelor anastatice indică precis cotele şi volumele de referinţă.

* Volume tipărite.

DOCUMENTE DIN ARHIVA CORNELIU ZELEA CODREANU

VI

V. Roncea, Gh. Buzatu

OPERA OMNIA

TIPO MOLDOVA

DOCUMENTE DIN ARHIVA CORNELIU ZELEA CODREANU
-VI -

EDITATE
DE
VICTOR RONCEA
PENTRU
CIVIC MEDIA

ÎN COLABORARE CU
GH. BUZATU

Avertisment

Volumul VI din *Documente* ... se menţine în limitele problemelor şi perioadei anilor ´20 - ´40 –, fiind evident „preferate” anchetele şi procesele antilegionare, mai cu seamă cele legate de implicarea/condamnarea lui C. Z. Codreanu. Din nou revine în atenţie „procesul” din 1938 - martorii propuşi de acuzare sau de acuzat, şedinţe ale Tribunalului Militar al Corpului II Armată, declaraţii, acţiunea din 1940 a Comisiei Curţii de Casaţie pentru revizuirea proceselor politice (legionare), diverse demersuri în context, inclusiv ale lui Ion Antonescu etc. Mai mult decât în volumele precedente, editorii, în afară de privilegiul de-a beneficia de documente inedite, se confruntă cu problema editării/reeditării aceloraşi probelor întâlnite în mai multe dosare. Cu toate acestea, se înţelege, pentru a exclude riscul, şi eroarea, de-a face vreo „selecţie” riscantă, am preferat să păstrăm – graţie sprijinului generos al Editurii Tipo Moldova şi personal al Domnului Director **Aurel Ştefanachi** – integritatea fondului investigat şi publicat. Ceea ce înseamnă că excludem anticipat bănuielile de subiectivism în privinţa reţinerii şi clasării documentelor, chiar dacă acestea au fost operate, la timpul cuvenit, de jurişti, poliţişti sau arhivişti, iar nicidecum de istorici.

A investigat, a înţeles, a prevăzut şi a descris totul. Acesta a fost savantul român **George Manu** (1903-1961) – doctor în fizică al Universităţii din Paris şi colaborator al celebrului Laborator Curie tot din Capitala Franţei, apoi profesor la Universitatea din Bucureşti, sub comunişti urmărit, arestat, judecat şi condamnat pentru activitate legionară, acţiuni subversive şi antistatale, decedat la Aiud – care a elaborat în plin proces de sovietizare a Europei Est-Centrale (1944-1947) amplul şi temeinicul studiu *În spatele Cortinei de Fier. România sub ocupaţie rusească*, consacrat situaţiei ţării chiar în acei ani. Studiul, destinat cu preferinţă misiunilor SUA şi Marii Britanii la Bucureşti, editat exemplar în ultimii ani[1], a relevat pericolul, grozăviile şi consecinţele nefaste ale dominaţiei Kremlinului Roşu asupra bătrânului continent, inclusiv România, după 1944.

Ceea ce liderii politici români anticipaseră deja. Şi ceea ce, în esenţă, a constituit cauza fundamentală a războiului României de partea Germaniei şi a aliaţilor ei împotriva

[1] Vezi Testis Dacicus (George Manu), *În spatele Cortinei de Fier. România sub ocupaţie rusească,* ediţia a II-a, revăzută, îngrijită de dr. Silviu B. Moldovan, Bucureşti, Editura Mica Valahie, 2011, 455 p. (ediţia I – Bucureşti, Editura Kullusys, 2004, 382 p.).

URSS şi a restului Naţiunilor Unite începând de la 22 iunie 1941. *„În iunie 1941* – a consemnat George Manu –, *Germania intră în război cu Rusia. Fiecare bun român găsi natural ca în acest moment România să profite de această ocazie pentru a-şi relua Basarabia şi Bucovina de Nord, smulse cu forţa de către ruşi în anul precedent, cu atât mai mult cu cât ruşii instauraseră în aceste provincii un regim de teroare şi, la cel mai mic gest de opoziţie, deportau în interiorul Rusiei o sumă de români autohtoni [...] Oricine în România s-ar fi opus reluării Basarabiei şi Bucovinei, deci şi salvării românilor de acolo, ar fi fost considerat trădător al neamului său. Dacă se consideră fără părtinire, trebuie să admitem că punctul de vedere român era singurul care putea să fie luat în considerare şi că din acelaşi punct de vedere nici o altă atitudine nu ar fi putut fi posibilă”*[2].

Dintr-o asemenea perspectivă, data de 26 ianuarie 1943, de exemplu, a fost, în multe privinţe, marcantă, întrucât atunci ziaristul italian Lamberti Sorrentino, de la „Il Tempo”, a fost primit în audienţă de Mareşalul Ion Antonescu pentru a discuta chestiunile curente. Era la sfârşitul unei zile intense de lucru, în mod precis la orele 20,30, căci momentul a fost consemnat în *Jurnalul* lui Antonescu[3], iar Conducătorul Statului Român era absorbit de evenimentele din zona Stalingradului, unde trupele germane şi române erau, după încercuirea reuşită de forţele lui I. V. Stalin la 19-20 noiembrie 1942, în preajma capitulării de la 1-2 februarie 1943[4]. Fapt care s-a dovedit cu consecinţe multiple, decisive pentru desfăşurarea în ansamblu a Războiului din Est (1941-1945) şi, nu mai puţin, corelat cu eşecurile trupelor *Axei* la Midway şi El Alamein, pentru derularea celui de-al Doilea Război Mondial. Mareşalul s-a întâlnit totuşi cu Sorrentino, trimisul unui cotidian „aliat”, Italia fiind deopotrivă şi România aliate Germaniei în *Axă*, iar dialogul, redat cu exactitate şi mult talent reportericesc, s-a dovedit deosebit de semnificativ. Şi aceasta pentru că şi unul, şi altul au fost de o sinceritate tulburătoare, iar mărturiile lor s-au păstrat pentru Istorie.

Potrivit relatării lui Sorrentino[5], acesta, pentru început, şi-a expus poziţia faţă de evoluţiile ostilităţilor. La un moment dat, surprins direct de Mareşal dacă “nu mai crede în victorie”, italianul a mărturisit fără reţinere: *“Nu numai că nu cred, dar nici măcar n-o doresc. Chiar dacă vom avea nenorocul să învingem, noi, italienii, voi, românii, şi ungurii, deşi aliaţi şi vărsând fluvii de sânge pentru războiul lor* [al nemţilor], *vom deveni complicii unor crime oribile, săvârşite împotriva unor popoare întregi. Ministrul nostru de la Budapesta, Filippo Anfuso, care îi cunoaşte, îi admiră şi îi detestă ca puţini alţii, spune că un lucru au reuşit să inventeze germanii, feudalismul la care Hitler vrea să supună popoarele pentru o mie de ani; cu principiile lor în frunte, noi să fim aliaţi vasali şi vasali de vasali, iar inamicii iobagi”.* Cu rugămintea adresată interlocutorului său de a-l aresta ca un „defetist incurabil”, italianul a dezvoltat netulburat: *„Domnule Mareşal, nu m-am simţit niciodată cu picioarele mai pe pământ decât azi. Am întâlnit ofiţeri germani, tineri şi culţi, care doresc să piardă războiul, deoarece sunt şi se simt fii ai Germaniei lui Goethe, străini de cea a lui Hitler ...*”

O astfel introducere i-a fost suficientă lui Antonescu pentru a-i expune lui Sorrentino situaţia, motivele şi perspectivele războiului României alături de *Axă* împotriva URSS, a celorlalte Mari Puteri Aliate – SUA, Marea Britanie, Franţa ş.a. A fost o expunere deschisă, completă şi excelent argumentată, după cum desprindem din

[2] *Ibidem,* p. 109.

[3] Gh. Buzatu, Stela Cheptea, Marusia Cîrstea, C. M. Lungu, eds., *Pace şi război (1940-1944). Jurnalul Mareşalului Ion Antonescu,* II, Iaşi, ediţia a II-a, revăzută şi adăugită, Iaşi, Editura Tipo Moldova, 2011, pp. 177, 288-291.

[4] *Ibidem*, p. 515.

[5] Mihai Pelin, în “Independent”, 15 mai 2001, p. 5; *Jurnalul Mareşalului,* II, pp. 288-291.

reportajul păstrat, publicat prin anii 70. Dar, mai întâi, *de ce* continua România războiul? *„ ... Deoarece* – a pledat Mareşalul - *mă gândesc la ziua de mâine a României şi la eventualitatea că războiul va fi pierdut. Eu lupt cu Rusia, care este un inamic mortal al ţării mele. Jafurile Germaniei le putem îndura, dar sub ameninţarea Rusiei putem sucomba”.* La întrebarea directă a italianului: „*comunismul nu vă preocupă”*?, răspunsul veni cu promptitudine: *„Eu lupt întotdeauna cu Rusia, comunismul Uniunii Sovietice este un mijloc, nu sfârşitul imperialismului rus, care vrea Constantinopolul şi poate să ajungă acolo numai traversând sau înghiţind România ...”* În aşa fel că, în ciuda pierderilor de pe front în 1941-1942, România trebuia să continue lupta în Est, şi aceasta pentru că *“eu* – a argumentat Mareşalul – *nu fac un joc de trişor, ca vecinii mei unguri, visând prăbuşirea germanilor şi sosirea englezilor eliberatori. Drumul spre Constantinopol nu trece prin Budapesta şi ei nu au motive să se teamă de Rusia. Noi avem. Noi ştim că duşmanul mortal al României este Rusia lui Petru cel Mare şi a Ecaterinei a II-a, cărora Stalin le-a rămas credincios şi trebuie să recunoaştem, îl continuă genial. Este rusul rus dintotdeauna, care, înveşmântându-se astăzi în comunism, înaintează în numele unui ideal care corupe intelectualitatea şi, ascunzându-şi colţii după o zdreanţă roşie, atrage masele de muncitori şi ţărani. Eu voi arunca în război, spre a-i zăgăzui pe ruşi, toate forţele pe care voi izbuti să le înarmez, convins că acesta este supremul bine pentru România, zăgăzuirea ruşilor. Până acum, asta ne-a costat 80 000 de morţi şi 200 000 de răniţi, inclusiv prizonierii şi dispăruţii am pierdut o jumătate de milion de oameni”.*

Sacrificiul era imens, dar se salva, era credinţa vorbitorului, „*tot ce se poate salva din România de mâine* […] *Am informaţii secrete* – a continuat Mareşalul – *despre comuniştii români emigraţi la şcoala de la Moscova. Sunt subjugaţi de o nebună, Ana Pauker, care şi-a vândut sufletul lui Stalin şi le impune compatrioţilor să vorbească ruseşte, chiar şi între ei, susţinând că limba română e un amestec bastard de dialecte, de înlocuit imediat cu aceea sublimă a lui Tolstoi. Pierzând noi războiul, acei emigranţi îndoctrinaţi şi fanatici îşi vor asuma puterea pentru a impune, cu riguroasele sisteme ale marxismului, slavizarea, mai mult, rusificarea României ...”* Situaţie în care – a anticipat Conducătorul – tot nu-şi pierdea ultima speranţă, de vreme ce „*amintirea părinţilor morţi acum, luptând în numele României române, va fi aceea care îi va obliga pe fii, fie ei şi comunişti, să se păstreze români şi să vorbească româneşte şi să rămână, cu fruntea sus, descendenţi ai coloniştilor lui Traian: latini, nu slavi”.* Ceea ce, a recunoscut Antonescu finalmente, constituia … „*secretul meu”*!

A fost un „secret” care, spre nenorocirea întregii Românii şi a poporului român, dar nu numai atât, a devenit o cruntă realitate la nici doi ani după aceea, mai precis în urma şi drept consecinţă nemijlocită a „cotiturii istorice” de la 23 august 1944, care a coincis cu răsturnarea regimului antonescian şi trecerea de partea Aliaţilor a României, cu ocuparea ei de către forţele Armatei Roşii şi debutul regimului de *stat ocupat* de către URSS (1944-1958)[6], sub protecţia Kremlinului realizându-se în consecinţă, într-o primă fază (1944-1945), asaltul comuniştilor la putere şi apoi, după consolidarea lor în 1946-1947, instituirea „erei socialiste” pentru următoarele decenii[7]. Derulările survenite au coincis celor mai sumbre preziceri ale Mareşalului din 26 ianuarie 1943, în prima ordine în ceea ce privea importul de la Moscova şi impunerea, de către comuniştii pregătiţi şi manevraţi de Kremlin, a acelor „*riguroase sisteme ale marxismului, slavizarea, mai mult, rusificarea României”*.

[6] Ioan Scurtu, Gh. Buzatu, *Istoria Românilor în secolul XX (1918-1948),* Bucureşti, Editura Paideia, 1999, pp. 488-491.

[7] *Ibidem,* p. 491 şi urm.

Nu este cazul, desigur, să intrăm în detalii, mai ales că s-au valorificat solide contribuţii consacrate epocii comuniste, că relativ la esenţa, formele de manifestare, exercitarea şi consecinţele represiunii, la amploarea teroarei politice s-a publicat o bogată literatură incluzând sinteze şi monografii, volume de documente şi memorii, diverse studii şi bibliografii[8], iar Internetul găzduieşte o multitudine de mărturii de cel mai mare interes în acest domeniu.

Fapt cu totul semnificativ, în tot cursul „erei" comuniste, principalele obiective şi victime ale teroarei politice le-au constituit Mişcarea Legionară, foştii colaboratori ori succesorii lui C. Z. Codreanu, deşi, activitatea acestora a fost interzisă, iar majoritatea lor copleşitoare au umplut lagărele şi închisorile, cel puţin până prin 1963-1964[9]. Potrivit datelor comunicate de istoricul Ilarion Ţiu, în 1968 cei mai mulţi dintre cetăţenii români cercetaţi de Securitate pentru „delicte politice", mai precis 27% = 117 000 din peste 414 000 de persoane, erau … legionari[10]. Tot pe atunci, în cursul anchetării „cazului" Lucreţiu Pătrăşcanu a fostului ministru al Internelor Al. Drăghici, în aprilie-iunie 1968, acesta din urmă a declarat în şedinţa din 20 mai 1968 a „Comisiei Centrale" a PCR cum că: *„… Dacă a distrus cineva spinarea Gărzii de Fier, eu am făcut acest lucru. Organizaţiile ilegale care se creaseră peste tot au fost distruse, eu am făcut acest lucru. A fost o luptă pe viaţă şi pe moarte. Dacă nu luam măsuri, apoi gaia venea peste noi"*[11]. Reuniunea următoare a „Comisiei Centrale", din 3 iunie 1968, a surprins – potrivit stenogramei – o pagină antologică a dezbaterilor în momentul în care Gh. Stoica, membru al Comisiei, s-a adresat lui Al. Drăghici:

„Tov. Gh. Stoica: *Dumneata ai spus că ai introdus legalitatea, partinitatea, omenia…*
Al. Drăghici: *Nu omenia …*
Tov. Gh. Stoica: *DA, NU OMENIA, BARBARIA AI INTRODUS-O …* (subl. ns.)"[12].

În felul acesta, fără intenţie, delegatul PCR a dezvăluit, „captivat" de Al. Drăghici, unul din grozavele secrete ale bolşevicilor lui V. I. Lenin şi I. V. Stalin în acţiunile lor criminale pentru nimicirea opoziţiei după Revoluţia din Octombrie 1917 şi al regimului de la Bucureşti pe care reprezenta – TEROAREA. Care, aşa după cum evenimentele au atestat, nu reprezenta culmea. De vreme ce comuniştii de la Bucureşti, mai originali şi mai decişi în lupta pentru a-şi exercita şi impune puterea deplină, lichidând în context Mişcarea Legionară, celelalte grupări politice, şi-au depăşit cât-de-acolo „dascălii" de la Kremlin, dovedind inventivitate, pragmatism şi lipsă de orice scrupule ori morală, ei recurgând pur şi simplu la PLUS-TEROARE, altfel, mai pe româneşte spus: **BARBARIA!**

Gh. Buzatu

Iaşi, 10 iunie 2012

---

[8] Vezi, în acest sens, Octavian Roske, ed., *România 1945-1989. Enciclopedia regimului comunist – Represiunea*, I, *A-E*, Bucureşti, INST, 2001.

[9] Cf. Dr. Şerban Milcoveanu, *Memorii (1929-1989),* Bucureşti, 2008, *passim.*

[10] Ilarion Ţin, *Istoria Mişcării Legionare. 1944-1968,* Târgovişte, Editura Cetatea de Scaun, 2012.

[11] Apud Gh. Buzatu, *O istorie a prezentului,* ediţia a II-a anastatică, Iaşi, Editura Tipo Moldova, 2010, p. 135.

[12] *Ibidem,* p. 134.

Notă

Din motive lesne de înţeles, credem că se impune a fi puse la dispoziţia cititorului următoarele date privind situaţia fondurilor de documente **C. Z. Codreanu** de la Arhiva C.N.S.A.S. din Bucureşti:

Cota	Dosarul	Volumul	Total file
013207	111041	1*	770
,,	,,	2*	580
,,	,,	3*	501
,,	,,	4*	497
,,	,,	5*	311
11784	110237	1**	532
,,	,,	2	267
,,	,,	3	242
,,	,,	4	325
,,	,,	5	523
,,	,,	6	386
,,	,,	7	307
,,	,,	8	508
,,	,,	9	399
,,	,,	10	339
,,	,,	11	313
,,	,,	12	288
,,	,,	13	422
12784	110237	14	509
,,	,,	15	271
,,	,,	16	536
,,	,,	17	71
,,	,,	18	305
,,	,,	19	231
,,	,,	20	200
,,	,,	21	91
I – 234980	83490	vol. nr. (fără)	147

Este necesar să reţinem că în fondul investigat predomină documentele relativ la *Procesul lui C. Z. Codreanu* (vols. 1-2/11784; vols. 15-17/12784), dar şi

* Volumele I-V, în seria noastră, tipărite.
* Volumul VI, în seria noastră.

celelalte procese, diverse dosare penale şi note informative, legăturile cu persoanele proeminente ale Mişcării Legionare sau cu aderenţii, un dosar de presă, corespondenţa cu A. C. Cuza, acte privind perioada începuturilor (1923-1924) etc.

Fotografiile reproduse mai jos cuprind în genere imagini cunoscute.

Vezi şi www.ziaristionline.ro/2011/09/13/corneliu-zelea-codreanu-pentru-legionari-cu-un-avertisment-de-gheorghe-buzatu-exclusiv-ziaristi-online/ - 115k Menţionăm de asemenea că, în fiece caz, coperţile dosarelor anastatice indică cu precizie cotele şi volumele de referinţă.